

**በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፑብሊክ
የአንጻሳት ልማት ኢንስቲትዩት**

**የ2015 በጀት ዓመት ሂሳብ
አዲት ሪፖርት**

ሚያዝያ 2016 ዓ.ም

አዲስ አበባ

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፑብሊክ
የእንሰሳት ልማት ኢንስቲትዩት
የ2015 በጀት ዓመት ሂሳብ አዲት ሪፖርት

የእንሰሳት ልማት ኢንስቲትዩት የተመደበለትን የመደበኛ በጀት በፋይናንስ አዋጅ፣ ደንብ እና በተከታታይ በወጡ መመሪያዎች መሰረት ለታቀደለት ዓላማ ማዋሉን፤ እንዲሁም ሂሳቡ በመንግሥት የሂሳብ አያያዝ ሥርዓት መሰረት መያዙንና የመንግሥት ሀብትና ንብረት በሚገባ መጠበቁን ለማረጋገጥ ከዚህ ሪፖርት ጋር የተያያዙትን የ2015 በጀት ዓመት የሂሳብ ሪፖርቶችን እና የሂሳብ ማስታወሻዎችን አዲት አድርገናል።

የሂሳብ ሪፖርቶችን የማዘጋጀት ኃላፊነት የእንሰሳት ልማት ኢንስቲትዩት ሥራ አመራር ሲሆን፣ የሂሳብ ሪፖርቶችን አዲት በማድረግ ሙያዊ የአዲት አስተያየት መስጠት ደግሞ የፌዴራል ዋና አዲተር መሥሪያ ቤት ኃላፊነት ነው።

አዲቱ የተከናወነው የፌዴራል ዋና አዲተር መሥሪያ ቤትን ለማቋቋም በወጣው አዋጅ ቁጥር 982/2008 ለመሥሪያ ቤታችን በተሰጠው ሥልጣን መሠረት የዓለም አቀፍ አዲት ደረጃዎችን (ISSAI) መሠረት በማድረግና የዋና አዲተር መሥሪያ ቤትን የአዲት ሥልት በመከተል ነው።

እነዚህን የአዲት ደረጃዎች መከተል አዲቱን በሚገባ አቅደን በመሥራት በተዘጋጁት የሂሳብ ሪፖርቶች ላይ አጥጋቢ የሆነ ማረጋገጫ (የአዲት አስተያየት) ለመስጠት ያስችለናል።

ከዚህም በተጨማሪ አዲቱ የተዘጋጁት የሂሳብ ሪፖርቶች ተገቢ የሆኑ አዋጆች፣ ደንቦች እና በተከታታይ የወጡ መመሪያዎችን በመከተል የተዘጋጁ መሆኑን በናሙና አዲት ማከናወንን ይይዛል።

የሂሳብ ሪፖርቶቹ ጉልህ ከሆኑ መዛባቶች የጸዱ ለመሆኑ በቂ ማስረጃ፣ አጥጋቢ ማረጋገጫና ማብራሪያ ሊያስገኝ በሚችል መልኩ አዲቱን አቅደን

አከናውነናል። አስተያየት ላይ ለመድረስ በሂሳብ ሪፖርቶች ላይ ያለውን የመረጃ አቀራረብ አጠቃላይ ብቃት ገምግመናል። ይሁን እንጂ በሪፖርቱ ላይ ከተመለከቱት የአሰራርም ይሁን የሂሳብ አያያዝ ድክመቶች በተጨማሪ ሌሎች ድክመቶች ወይም ስህተቶች ሊኖሩ የሚችሉ ከመሆኑም በላይ የሂሳብ ሪፖርቶችን ለማዘጋጀት የተዘረጉትን የውስጥ ቁጥጥርና ሌሎች ድክመቶችን ሙሉ በሙሉ ሊያሳይ አይችልም። ለአዲቱ ሥራ መሰረት የሆኑት ኢንስቲትዩቱ ያቀረባቸው የሂሳብ ሪፖርቶች፣ መዛግብት፣ ደጋፊ ማስረጃዎች እንዲሁም በኢንስቲትዩቱ ሥራ አመራር የተሰጡ ማብራሪያዎች ናቸው።

አዲቱ የተከናወነው የበጀት ዓመቱን የሂሳብ እንቅስቃሴ ሊወክሉ የሚችሉ ናሙናዎችን ወስዶ በጥልቀትና በዝርዝር አዲት በማድረግ ነው።

የሚከተሉት በኢንስቲትዩቱ የተዘጋጁ የሂሳብ ሪፖርቶች፡-

- ◆ የሂሳብ ማመዛዘኛ፤
- ◆ የገቢ ሂሳብ ሪፖርት፤
- ◆ የመደበኛ ወጪ ሂሳብ ሪፖርት፤
- ◆ የተሰብሳቢ ሂሳብ ሪፖርት፤
- ◆ የተከፋይ ሂሳብ ሪፖርት፤
- ◆ የዝውውር ሂሳብ ሪፖርት፤

ከዚህ የአዲት ሪፖርት ጋር ተያይዘው ቀርበዋል።

የኢትዮጵያ የእንሰሳት ልማት ኢንስቲትዩት የ2015 የሂሳብ ሪፖርቶች ጉልህ የሆነ ግድፈት የሌለባቸው፣ በአዋጅ በተፈቀደው በጀት በመንግሥት የሂሳብ አያያዝ ሥርዓት መሠረት በትክክል የተዘጋጁና፣ የተከፈለው ወጪና የበጀት አጠቃቀሙ የፋይናንስ አስተዳደር አዋጅን፣ ደንብና መመሪያን ጠብቆ የተከናወነ በመሆኑ በእኛ አስተያየት በእንሰሳት ልማት ኢንስቲትዩት የተዘጋጁት የሂሳብ ሪፖርቶች እና የፋይናንስ አስተዳደር ሥርዓቱ አጥጋቢ ሆኖ ተገኝቷል።

I. ትኩረት ሊሰጥባቸው የሚገባቸው ጉዳዮች (Emphasis of Matters)

1.1 ማዕከሉ በየወሩ በጀት ከኢንስቲትዩቱ የሚላክለት ሆኖ ሳለ ባልተሰጠው የመበደር ስልጣን በቀን 18/11/2014 በቁጥር ሂ/3/16/3/06 በተቃራኒው ደብዳቤ ለሠላም ኃ/የተ/ሁለገብ የሸማ/ኅ/ሥ/ ማህበር የሐምሌ ወር 2014 በጀት ዓመት ሥራ ማስኬጃ እና ደመወዝ አልተለቀቀልንም በማለት ብድር እንዲሰጠው ብር 200,000.00 ጠይቆ ወደ ንግድ ባንክ ቢሾፍቱ ቅርንጫፍ በተከፈተው የባንክ ሒሳብ ቁጥር 1000011141939 የገቢ ደረሰኝ ገቢ ሆኖ የተገኘ መሆኑ

1.2 በቀን 01/09/2015 ዓ.ም የወጪ ማስመስከሪያ ሰነድ ቁጥር 00006392 በሂሳብ መደብ 2211107 የኢንስቲትዩቱ 10 ተሸከርካሪዎች ምንም ዓይነት ታርጋ ሳይኖር እንዲሁም ኢንስቲትዩቱ ተሸከርካሪዎች የሚገልጽ ማስረጃ ሳይኖር ካርዱ ነጻ (FREE) በማድረግ ብር 20,880.00 ከአብሲንያ ካርድ የግዥ ኩፖን ያለ አግባብ የተከፈለ መሆኑ በአዲት ወቅት ለማወቅ ተችሏል፡፡

በአዲቱ ወቅት ታውቋል፡፡

II. የሀጋዊነት ጉዳዮች (Compliance Matters)

2.1 የፌዴራል መንግስት የግዥ አፈጻጸም መመሪያ ሰኔ/2002 ዓ.ም አንቀጽ 24/1 መሰረት የመንግስት መ/ቤቶች አስቀድሞ ማቀድ እስከተቻለ ድረስ ግዥን በግልጽ ጨረታ የግዥ ዘዴ መፈጸም እንዳለባቸው፤ እንዲሁም አንቀጽ 24.12 ላይ የመንግስት መ/ቤቶች በአንድነት ሊፈጸሙ የሚገባቸውን ግዥዎች ከፋፍለው መግዛት እንደሌለባቸው ይገልጻል፡፡ሆኖም ኢንስቲትዩቱ በግልጽ ጨረታ መግዛት ሲገባው በመከፋፈል በዋጋ ማወዳደሪያ የትራንስፖርት አገልግሎት ግዥ በግልጽ ጨረታ መግዛት ሲገባ በመከፋፈል በዋጋ ማወዳደሪያ (proforma) የግዥ ዘዴ ከባህሩ ሀሰን ሰይድ የመኪና አከራይ በድምሩ ብር 607,701.98 የተገዛ መሆኑ፤

2.2 በሚኒስትሮች ምክር ቤት ደንብ ቁጥር 190/2002 አንቀጽ 32 እንዲሁም በፌዴራል የመንግሥት መሥሪያ ቤቶች የክፍያ መመሪያ ቁጥር 4/2003 መሰረት ለውሎ አበልና ለመጓጓዣ የተሰጠ ቅድሚያ ክፍያ ሰራተኛው

ሥራውን አጠናቆ ከተመለሰ በኋላ፤ በፌዴራል የመንግሥት መሥሪያ ቤቶች የሂሳብ አያያዝ መመሪያ ቁጥር ቁጥር 5/2003 መሰረት ደግሞ ለግዥ የተሰጠ ቅድሚያ ክፍያ በሰባት ቀናት ውስጥ መወራረድ እንዳለበት ያሳል። ሆኖም አኒስቲትዩቱ በደንቡና በመመሪያው መሰረት የፈጸመ መሆኑ ሲጣራ በድምሩ ብር 189,401.49 ወቅቱን ጠብቆ ያልተሰበሰበ ውዝፍ ተሰብሳቢ ሂሳብ የሚታይ መሆኑ፤

III. ሌሎች ጉዳዮች (Other Matters)

3.1 የንብረት አያያዝን በተመለከተ

መመሪያው በሚያዘው መሰረት የበጀት አመቱ የንብረት ቆጠራ መከናወኑ እንዲሁም እስቶክ ካርድ (ቢን ካርድ) ከሚያሳየው ከወጪ ቀሪ ጋር የተመዛዘነ መሆኑን ለቋሚ እቃ ሙሉ በሙሉ ቁጥር የተሰጠ መሆኑን በተጨማሪ አገልግሎት የማይሰጡ ንብረቶች በመቅቱ መወገዳቸውን ለማረጋገጥ አዲት ሲደረግ ፡-

- ሀያ ስድስት(26) ተሽከርካሪዎች የባለቤትነት መታወቂያ ደብተር በሌላ መሥሪያ ቤት ሥም ተመዝግበው የሚገኙ መሆኑ፤
- ለከብት መኖ እና ውሃ በግቢ ውስጥ በማመላለስ ላይ የሚገኙ በቃል በተነገረ መሰረት ስማቸው ፎቶን እና ሊቢያ ማሲ ፈርጉስ ሁለት ትራክተር ማስረጃም ሆነ ሰሌዳ ቁጥር እና ሊብሬ የሌላቸው መሆኑ በአዲት ወቅት ተረጋግጧል፡፡

የፌዴራል ዋናው አዲተር መሥሪያ ቤት

ሚያዝያ 2015 ዓ.ም